

SECTION 7. THE PHILOSOPHY OF MODERN EDUCATION. MODERN PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES AND METHOD

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-26>

PROGRAMME-BASED MANAGEMENT OF A SECONDARY SCHOOL

ПРОГРАМНО-ОРІЄНТОВАНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Bielykh O. M.

*PhD in Linguistics, Associate Professor,
Associate Professor at the German
Philology Department
Lesya Ukrainka Volyn National
University
Lutsk, Ukraine*

Бєлих О. М.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології
Волинський національний
університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Сучасна загальноосвітня школа – це навчальний заклад з відкритою державно-громадською, соціально-орієнтованою системою й основним засобом досягнення цілей навчання та виховання учнів. Як і будь-який інший навчальний заклад, школи повинні чуйно реагувати на зміни, швидко та цілеспрямовано – на реалії існування, регулярно шукати й використовувати найефективніші способи і форми впливу на складову навчального закладу.

Основні теоретичні засади менеджменту та педагогічного менеджменту розглядають у своїх працях Н. Коломінський, Ф. Хміль, П. Атаманчук, А. Черниш, О. Байбакова. Специфіка управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти висвітлюється у роботах К. Крутій, Л. Пісоцької, Т. Пономаренко.

Мета представленої дослідження полягає у з'ясуванні суті програмно-орієнтованого менеджменту загальноосвітньої школи. Для досягнення мети дослідження були поставлені наступні завдання:

1. З'ясувати термін «програмно-орієнтований менеджмент».
2. Визначити ряд питань, пов'язаних з програмно-орієнтованим менеджментом.

Управління навчальним закладом як механізм його постійного оновлення є одним із пріоритетних напрямів модернізації української освітньої системи, особливо через виклики сучасного світу, спричинені пандемією COVID-19 та війною проти російських загарбників.

Позитивною тенденцією в цьому напрямку стало формування оптимальної галузевої моделі управління з чітким розподілом та координацією обов'язків та повноважень. Прозорість державного і громадського компонентів в діяльності адміністративних структур різних рівнів забезпечується відкритістю в обговоренні та прийнятті управлінських рішень. На різних рівнях розробляється нова система управлінського мислення та дії – система співпраці та координації.

Менеджмент в освіті – це комплекс принципів, методів, організаційних форм та технологічних прийомів управління освітнім процесом, спрямований на підвищення його ефективності [1, с. 14].

До основних функцій менеджменту в освіті А. Черниш відносить: прийняття логічного рішення; організація виконання прийнятих рішень: доведення рішення до учасників; остворення умов для ефективної роботи НЗ; остворення належних умов діяльності для кожного учасника навчально-виховного процесу; омотивація та стимулювання діяльності учасників навчально-виховного процесу; контроль виконання рішень [2, с. 12].

У представленому дослідженні розглянемо питання програмно-орієнтованого менеджменту, який передбачає розуміння управління як організації ефективної дії на керований об'єкт для досягнення мети за певний період часу з обмеженими ресурсами шляхом чіткого визначення цілей управління та розробки механізмів їх реалізації. Для досягнення мети програмно-орієнтованого менеджменту слід, на нашу думку, розглядати в комплексі наступні питання:

- визначення й впровадження освітніх програм для школи;
- оцінка ефективності й досягнення освітніх цілей школи;
- використання інноваційних методів та технологій у реалізації освітніх програм;
- взаємодія стейкхолдерів (батьків, учнів, вчителів, керівництва школи);
- управління людськими, матеріальними й фінансовими ресурсами для забезпечення ефективного освітнього процесу;
- забезпечення подальшого професійного розвитку вчителів та їхня адаптація до нових освітніх програм та викликів сьогодення.

Усі, наведені вище питання, відносимо до стратегічних процесів, спрямованих на досягнення освітніх цілей, потреб школи та учнів, які лише в комплексі можуть задовільнити результат, який можна отримати виключно спільними зусиллями в процесі взаємодії та

спілкування. Бачення та ціль вносять ясність і послідовність членом освітнього середовища та зміцнюють їхню прихильність до справи.

Вихідною точкою для планування є цілі системи управління. По суті, планування – це розробка корпоративної мети й завдань, які знайшли своє конкретне вираження в довгострокових і поточних планах з врахуванням сучасних тенденцій, іновачій та вимог суспільства. Іншими словами, кожна школа має бути спроектована таким чином, щоб усі види діяльності в системі досягали лише тих функціональних цілей, для яких вона створена.

Іншим кроком є перегляд та аналіз існуючих курсів, програм та методичних матеріалів із визначенням найбільш ефективних методів навчання та оцінювання. Адже саме іновачійні методи та технології можуть бути ефективними інструментами для створення динамічного та результативного освітнього середовища, яке враховує потреби сучасних учнів та виклики нинішнього світу. До таких відносимо: використання *ігрових елементів* для вивчення окремих тем для підвищення мотивації учнів; застосування *інтерактивних завдань, віртуальних екскурсій*; використання *аудіо, відео та інших мультимедійних ресурсів* для кращого засвоєння матеріалу.

До наступного кроку відносимо управління людськими, матеріальними й фінансовими ресурсами, який є комплексним та передбачає: здійснення *ефективного процесу рекрутації та відбору кваліфікованих педагогічних та адміністративних працівників*; надання *можливостей для професійного розвитку та підвищення кваліфікації*; розробку *систем мотивації*, включаючи системи преміювання та заохочення; забезпечення класів *сучасними технічними засобами* (комп'ютери, проекційні апарати та інше обладнання); пошук та залучення *додаткових фінансових ресурсів*, а саме гранти, спонсорські внески та державну підтримку; постійний *моніторинг витрат*, контроль за фінансовою діяльністю та здійснення коригувань, де необхідно; *заміна традиційного документообігу електронним*, що спрощує процеси та зменшує витрати; застосування *онлайн-платформ* для навчання та співпраці.

Таким чином, програмно-орієнтоване управління є оптимальним варіантом управління розвитком як центральної, так і регіональної освітніх систем, оскільки дозволяє будувати перспективи розвитку єдиного освітнього простору на основі визначених цілей. Звідси випливає, що будь-яка діяльність у системі виправдана лише в тому випадку, якщо вона сприяє досягненню її кінцевої мети.

Системний підхід до управління освітою передбачає його модельно-структурне уявлення, що відображає внутрішні зв'язки функціональних ознак і компонентів та їх зв'язок із зовнішнім середовищем. З точки зору цього підходу управління освітньою

системою включає: організацію управлінської діяльності на основі знань різних наук; забезпечення узгодженості двох взаємопов'язаних процесів – функціонування та розвитку; встановлення зв'язку між цілями управління та напрямком їх реалізації, діями всіх суб'єктів управління; різноманітність і наступність цілей і шляхів їх вдосконалення; врахування впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, що визначають регіональну освітню систему.

Література:

1. Байбакова О. Сучасні погляди на педагогічний менеджмент. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: «Педагогіка, соціальна робота»*. Вип. 23. С. 13–16.
2. Черниш А. Менеджмент освіти : навчальний посібник. К. : Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка. 2008. С. 49.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-27>

IMPLEMENTATION OF SOCIO-EMOTIONAL AND ETHICAL EDUCATION AS A MEANS OF OVERCOMING EDUCATIONAL LOSSES AT HISTORY LESSONS

ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО ТА ЕТИЧНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАСОБУ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ

Bielova O. S.

*history and law teacher, senior teacher,
Kryvyi Rih Gymnasium No. 72 of the
Kryvyi Rih City Council
Kryvyi Rih, Ukraine*

Бєлова О. С.

*учитель історії та правознавства,
старший учитель,
Криворізька гімназія № 72
Криворізької міської ради
м. Кривий Ріг, Україна*

Наша держава, в умовах воєнного стану, знаходиться в постійній невизначеності та мінливості подій, що спонукає населення до невпевненості у завтрашньому дні. Такі умови характерні для концепції світів, запропоновані американськими військовими в кінці XX ст. За цією концепцією граничний етап нестабільного світу VUCA змінює SPOD-світ і здійснюється перехід до BANI-світу. На початку XXI ст. розроблено стратегію протистояння ризикам через стійкість,